

2. Van echt gescheiden alleenstaande ouder met kind jonger dan 16 jaar dat bij de ex-echtgenoot verblijft, maar dat in belangrijke mate door hem wordt onderhouden gaat samenleven met nieuwe partner ouder dan 27 jaar (beide partners werken buitenshuis en verdienen meer dan f 7 381)

– In de *huidige* regeling wordt de van echt gescheiden alleenstaande ouder ingedeeld in tariefgroep 3 met toeslag; derhalve een belastingvrije som van f 12 716. Deze tariefgroepindeling ondergaat geen wijziging bij het gaan samenleven met een andere ongehuwde. Afhankelijk van diens leeftijd wordt de partner ingedeeld in tariefgroep 2 (jonger dan 35 jaar) of 3 (ouder dan 35 jaar) met een belastingvrije som van onderscheidenlijk f 7 381 of f 9 921. Beide belastingvrije sommen te zamen belopen derhalve f 20 097 of f 22 637.

De belastingvrije sommen van een echtpaar dat materieel in dezelfde omstandigheden verkeert belopen te zamen f 15 265 (f 12 716 + f 2 549).

– In de *voorgestelde* regeling heeft de van echt gescheiden alleenstaande ouder recht op de alleenstaande-ouder-toeslag welke toeslag vervalt bij het gaan samenleven; alsdan wordt hij ingedeeld in tariefgroep I (bvs f 7 381). De partner wordt eveneens ingedeeld in tariefgroep I. Totaal aan belastingvrije sommen f 14 762.

Een echtpaar dat materieel in dezelfde omstandigheden verkeert geniet een zelfde bedrag aan belastingvrije sommen.

Kanttekeningen

Volgens het wetsontwerp tot wijziging van de tariefstructuur met ingang van 1973 (kamerstuk 11 879) zou de alleenstaande ouder worden ingedeeld in tariefgroep 3 met uitsluitend een toeslag wegens buitenshuis werken bij aanwezigheid van jonge kinderen. De huidige andere toeslag op de belastingvrije som voor in tariefgroep 3 ingedeelde belastingplichtigen die recht op kinderbijslag of vervangende buitengewone-lasten-af trek hebben is in het wettelijke systeem opgenomen door amendering van het regeringsvoorstel. De motivering voor het amendement was, dat men het niet aan nemelijk achtte dat voor een één-oudergezin de uitgaven voor de noodzakelijke levensbehoeften – waarbij met name te denken valt aan de kosten van huisvesting – plotseling aanmerkelijk geringer worden hetgeen, gelet op de indeling in een tariefgroep met een lagere belastingvrije som, blijkens het voorstel werd verondersteld. Deze toeslag is voor het jaar 1973 gesteld op circa f 500; met ingang van 1974 is deze toeslag verhoogd zodanig dat de in tariefgroep 3 ingedeelde alleenstaande ouder in belastingvrije som gelijk staat aan de in tariefgroep 4 ingedeelde belastingplichtige.

Mede gelet op het vooralsnog handhaven van de niveaus van de onderlinge verhouding van de belastingvrije sommen heb ik geen reden gezien om voor te stellen deze (sinds 1974 wellicht wat te ruime) tegemoetkoming met ingang van 1984 te laten vervallen, aangezien ik het argument van de niet aanmerkelijk geringere kosten van levensonderhoud e.d. van een één-oudergezin ten opzichte van een twee-oudergezin kan onderschrijven. Dit geldt in mindere mate voor de hiervoren omschreven tweede situatie, maar ook ten aanzien van de aldaar bedoelde alleenstaande ouder zijn situaties denkbaar dat hij, indien hij inhoud wenst te geven aan de band met zijn kind(eren), voor hogere uitgaven op huisvestingsgebied zal staan dan een alleenstaande zonder kinderen.

Een en ander brengt onder het voorgestelde regime echter mee, dat zodra er geen sprake meer is van het ook daadwerkelijk zijn van alleenstaande ouder (omdat men gaat samenleven), er geen reden meer is voor toekenning van de alleenstaande-ouder-toeslag. Alsdan is immers sprake van een gezamenlijke huishouding met de daaraan verbonden schaalvoordelen voor de partners met name ook op het gebied van de huisvestingskosten. In die situatie kan men eventueel in aanmerking komen voor de (bijna-) alleenverdiener-toeslag, maar is er geen plaats voor een toeslag wegens het als alleenstaande ouder voeren van een «gezinshuishouding».

Uit het vorenstaande blijkt dat de toeslag voor alleenstaande ouders samenhangt met de kosten die zijn verbonden aan het voeren van een huishouding met afhankelijke kinderen. De reden voor de toeslag is derhalve niet gelegen in het feit dat de ouder voorziet in de kosten van levensonderhoud van zijn kinderen; met deze kosten wordt zowel ten aanzien van gehuwden als ten aanzien van ongehuwd samenlevenden uitsluitend rekening gehouden via de kinderbijslag of de vervangende buitengewone-lasten-af trek. Het recht op kinderbijslag dat de alleenstaande ouder in de eerste hiervoren omschreven situatie heeft en het recht op aftrek van buitengewone lasten dat de van echt gescheiden alleenstaande ouder in de tweede hiervoren omschreven situatie heeft worden door het voorstel niet beïnvloed. De omstandigheid dat deze alleenstaande ouders met een ander gaan samenleven is daarbij niet van betekenis.

De staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning